

Vraag

Een bedrijfsarts is werkzaam bij een groot bedrijf waar onder andere veertig heftruckchauffeurs werken. De bedrijfsarts overweegt om ofwel een aanstellingskeuring in te voeren voor de heftruckchauffeurs ofwel een intredekeuring. De intredekeuring zou dan tevens gepaard gaan met voorlichting en inschakeling van een bedrijfsfysiotherapeut en een Preventief Medisch Onderzoek (PMO). Hij vraagt de CKA welke keuring hij het beste kan invoeren.

Antwoord

Aanstellingskeuring toelaatbaar?

Om te bepalen of een aanstellingskeuring voor heftruckchauffeurs is toegestaan, is het noodzakelijk te voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 4 van de Wet op de medische keuringen (Wmk) en artikel 3 lid 1 van het Besluit aanstellingskeuringen. Hierin is bepaald dat een aanstellingskeuring alleen is toegestaan voor die functies waaraan risico's zijn verbonden voor de gezondheid of de veiligheid van de werknemer zelf of anderen. Het gaat dan om bijzondere functie-eisen, zoals bij duikers, brandweermannen, piloten of beroepschauffeurs. Voor functies waarin normaal gesproken geen bijzondere functie-eisen gelden is een medische keuring dan ook niet toegestaan.

Hoe wordt bepaald of een aanstellingskeuring mag worden verricht?

De werkgever brengt de risico's van een functie of van werkzaamheden in kaart. Een deskundige (bijvoorbeeld de bedrijfsarts) beoordeelt of er sprake is van bijzondere functie-eisen, dit zijn eisen die een risico vormen voor de gezondheid of veiligheid van de werknemer of derden. De werkgever moet zo veel mogelijk doen om de risico's voor de gezondheid en de veiligheid bij de uitoefening van werkzaamheden in zijn bedrijf te beperken. Als redelijkerwijs geen afdoende maatregelen mogelijk zijn, kan een aanstellingskeuring worden geadviseerd.

De bedrijfsarts beschrijft in dit geval een aantal functie-eisen die verbonden zijn aan het werk als heftruckchauffeur. Deze dienen zoveel mogelijk in maat en getal te worden uitgedrukt om te kunnen bepalen of normen worden overschreden.

Een deel van deze eisen –blootstelling aan trillingen, in- en uitklimmen heftruck, achterom kijken tijdens rijden- is technisch van aard. Hiervoor zijn normaliter afdoende technische (waaronder ook ergonomische) maatregelen mogelijk, die redelijkerwijs ook van de werkgever kunnen worden gevraagd.

De functie-eis stressbestendigheid heeft te maken met de functie-inhoud en –voorwaarden. Ook hiervoor is het noodzakelijk na te gaan of maatregelen mogelijk zijn die de stresserende factoren verminderen. Dit zal veelal mogelijk zijn.

Pas wanneer genomen maatregelen niet afdoende blijken te zijn om de belastende factoren tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen is er sprake van bijzondere functie-eisen. Deze dienen vertaald te worden naar medische eisen. Vervolgens dient de bedrijfsarts te bepalen of er geschikte onderzoeksmethoden zijn om die bijzondere medische eisen te testen.

Wat betreft medicijn-, alcohol en/of middelengebruik kan niet worden gesteld dat dit een bijzondere functie-eis is. Het niet onder invloed rijden is een algemene eis die in het verkeer en in een bedrijf wordt gesteld wanneer met voertuigen en/of gevaarlijke machines wordt gewerkt. Het bedrijf zal deze eis expliciet in het arbobeleid kunnen opnemen.

Conclusie

De functie als heftruckchauffeur voldoet normaliter niet aan de eisen voor een aanstellingskeuring. Alleen als blijkt dat de belastende factoren niet tot een aanvaardbaar minimum kunnen worden teruggebracht, kan een aanstellingskeuring aan de orde zijn. Dat zal een uitzondering zijn en in dat geval moet uiteraard aan alle hierboven omschreven eisen omtrent bijzonder functie-eisen, vertaling naar medische eisen en geschikte onderzoeksmethoden worden voldaan.

Intrede-onderzoek

Een intredeonderzoek is mogelijk maar over het resultaat van een dergelijk onderzoek mag geen mededeling worden gedaan aan de werkgever, tenzij betrokkene hiervoor expliciet toestemming verleent.

Het intredeonderzoek en andere preventieve medische onderzoeken vallen buiten de reikwijdte van de Wmk. De CKA is niet bevoegd hierover uitspraken te doen.

Terzijde merkt de CKA op dat de risico's en maatregelen in de RI&E opgenomen dienen te zijn. Voor nader onderzoek en advisering kan het beste contact opgenomen worden met andere deskundige disciplines (van de Arbo-dienst) zoals veiligheidskundige, ergonomoom of A&O'er.

Informatie

Informatie over het PMO vindt u in de leidraad Preventief Medisch Onderzoek van werkenden, NVAB, uitgave 2005.